Elim deb, yurtim deb yonib yashash kerak!

Turkiston

1925-yildan chiqa boshlagan

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI «KAMOLOT» YOSHLAR IJTIMOIY HARAKATINING GAZETASI

2002 yil 21 fevral, payshanba
№ 22 (14513)

«KAMOLOT» hududi

КЕЛАЖАККА ПОЙДЕВОР

Юртимизда ёшлар таълим-тарбиясига катта эътибор қаратилмоқда. Айниқса, бу — Кадрлар тайёрлаш Миллий дастурининг «мева»си бўлган лицей ва академик лицейларда яққолроқ намоён бўлиб бораяпти, десак янглишмаган бўламиз.

Қисқа муддат ичида янгича шакл ва замонавий талабга жавоб берадиган лицейларнинг ҳаётимизга кириб келиши, ёшларимизнинг илмга бўлган қизиқишини орттириб, эндиликда уларда таҳсил олаётган ёшлар республика ҳамда дунё миқёсидаги фан олимпиадалари ғолиблигини қўлга киритмоқдалар. Яна бир далилни эса ўтган йили Жиззах шаҳрида бўлиб ўтган "Баркамол авлод" спорт ўйинларининг натижаларида ҳам кўриш мумкин. Буни яхши ҳис этган Респубика "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши, Тошкент электротехника алоқа институти қошидаги Мирзо Улуғбек номидаги академик лицейда Тошкент шаҳридаги коллеж ҳамда лицейларнинг фаол талабалари иштирокида Ҳаракатнинг бошланғич ташкилотлар фаолиятини кучайтириш, етакчиларнинг раҳбарлик малакасини ошириш, Ҳаракат дастурий вазифаларини ёшлар ҳаётига татбиқ қилиш ҳамда уларни бирлаштириш мақсадида "XXI аср интеллектуал ёшларнинг асридир" мавзуида семинар-тренинг ўтказди.

Семинар-тренингда Республика "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши раиси Ботир Убайдуллаев сўзга чиқди. — Бундан ўн йил муқаддам бунақанги шарт-шароит ва қулайликлар ҳақида гапирадиган бўлсак, камдан-кам киши ишонарди. Бугун эса ёш йигит-қизларимиз кўз ўнгимизда энг замонавий компьютер техникаларини бошқараяпти. Бундай шароитда ўқиётган ёшларимиз янада фаол бўлиши керак. Президентимиз бизга алоҳида эътибор қаратаётган экан, шунга яраша билимимиз ва ютуқларимиз билан амалий жавоб бермоғимиз керак. Буларни кўриб, яна бир фикр пайдо бўлди. Агарда биз республикамиздаги барча лицей ва академик лицей, коллежларнинг ҳам фаол талабаларини йиғиб, шундай семинар-тренинг, тажриба алмашинувини ўтказсак, ўйлайманки, бу "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракатининг бошланғич ташкилотлар фаолиятини кучайтириш, етакчиларнинг раҳбарлик малакасини ошириш, Ҳаракат дастурий вазифаларини ёшлар ҳаётига татбиқ қилиш ҳамда уларни бирлаштириш йўлидаги салмоқли қадами бўлади, - дейди Ҳаракатнинг Марказий Кенгаши раиси Ботир Убайдуллаев.

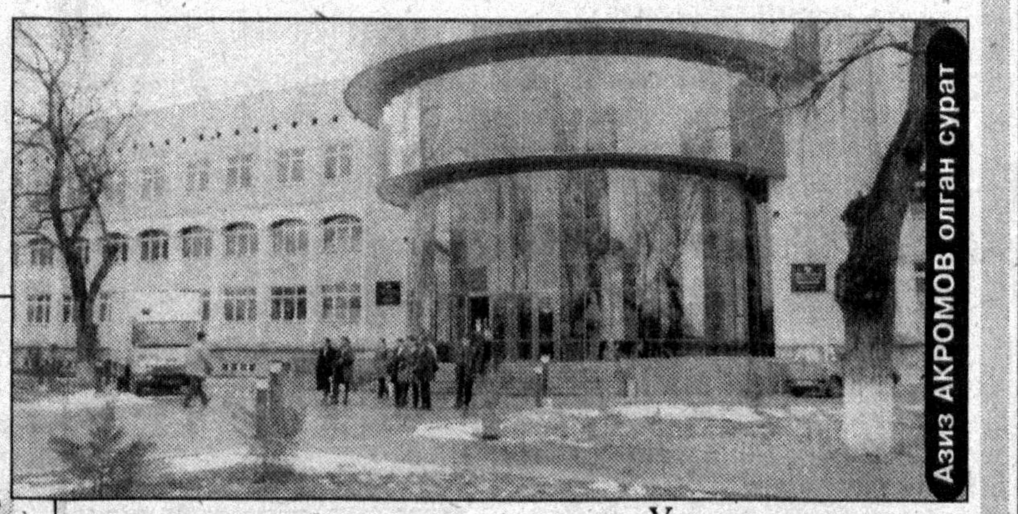

Азиз АКРОМОВ олган сурат

Шунингдек, анжуманда Мирзо Улуғбек туман ҳокимлиги ҳамда Тошкент Электротехника алоқа институти вакиллари ҳам иштирок этди. Семинар-тренинг кун бўйи давом этди. Унда академик лицей ўқувчилари томонидан тайёрланган "Заковат" интеллектуал ўйини ва бир нечта фанлардан тайёрланган тажриба алмашинув дарслари қатнашчиларда катта таассурот қолдирди.

Ишонамизки, ёшларнинг ана шундай қўлни-қўлга бериб бирлашуви, баҳс-мунозараларга киришуви, эртанги кунга чинакам пойдевор ҳозирлайди.

Шавкат АБДУХОЛИҚ,
«Turkiston» мухбири

СЕНИНГ ТЕНГДОШИНГ

ГАВҲАРНИНГ ГУЛДАСТАСИ

Озодлик халқимизнинг юрагидаги армонлар, кўнглидаги тугунларни ечиб юборди. Ҳар соҳада ўзини кўрсатишга арзирли тенгдошларимиз сафи тобора кенгайиб бораяпти. Шу ўринда улуғ мутафаккирлардан бирининг: "Талантларни энг тоза ва энг яхши муҳит асрай олади..." деган гапи ёдга тушади. Инсоннинг ўзига, келажагига, ўзи яшаб турган жамият пойдеворининг мустаҳкамлигига ишончи ортса, у албатта ўз имконияти, идроки ва тафаккурини фақат эзгуликка, мангуликка дахлдор ҳолда яшашга чоғлай билади. Ана шундай жамиятда фан ва техника, адабиёт ва санъат, қўйингки, барча соҳаларда тараққиёт юксалади.

Озод Ўзбекистонимиз бағрида яшаётган ва унинг келажагини янада юксалишига хизмат қиладиган ёшлар сафида тинимсиз изланаётган тенгдошимиз Гавҳар Ҳамроқулова ҳақида ҳам кўнглимиздаги гапларни айтгимиз келди.

Г. Ҳамроқулова 1985 йилда Тошкент шаҳрида таваллуд топди. У пойтахтимиздаги 12-мактабнинг 10-синф ўқувчиси. Гавҳар шу кунгача тўртта шеърий китобини чоп эттирди. Мана улар — "Умид гули", "Навниҳол", "Қалбим чечаклари", "44 тўртлик" шеърий тўпламлари. Ушбу тўпламлар республикамиздаги нуфузли нашриётларда босмадан чиқди. Ёш шоира "Умид гули" шеърий тўплами учун Республикамиз Мустақиллигининг 10 йиллигига бағишлаб ўтказилган энг яхши бадиий асарларнинг "Истиқлол тонги" танлови ғолибларидан бири деб топилди ҳамда Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг фахрий ёрлиғи билан тақдирланди.

Гавҳарнинг шеърларида ўзига хос йўл, яъни ёш қалбнинг ҳаётга нисбатан фалсафий қарашлари бадиий бўёқларда содда ва самимийлик билан талқин қилинади. У ҳар бир мисрасига ҳаётийлик ва теранликни сингдиради.

Гавҳарда бу ҳаётни қадрлаш, ўзимиз яшаб турган заминни ардоқлаш, шу билан биргаликда озодлик ва одамийлик туйғуларини қоғозга тушириш сезилиб туради. Ваҳоланки, чинакам адабиётнинг бош ғояси ҳам шу мавзулардир. У бир шеърида айрим мамлакатларда озодликнинг ҳайкали бор, мен эса ўз юртимда шеърларим билан истиқлолнинг ҳайкалини ўрнатаман, дея ёрқин ва эзгу фикрни айтади. Гавҳарнинг ҳар тўрттала шеърий тўпламида ҳам кутилмаган ташбеҳлар, чақмоқдай ёруғ фикрларга дуч келамиз ва англаймизки, истиқлол адабиётининг илдизи бақувват. Ҳали бу илдиздан унаётган ниҳоллар улкан ва қудратли дарахтга айланади. Эзгулик тимсоли сифатида кўкка бўй чўзади. Чунки бу заминда ҳаёт ва инсон деган улкан ғояни қалбига жойлаб, шеърият остонасида турган истъедодлар жуда кўп.

Нозима РАҲМОНОВА

БИЛИМДОН, ЗУККО

"Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши савобли ишга қўл уриб, республикамизнинг турли вилоят, туман ёшлари ўртасида "Сиз қонунни биласизми?" кўрик-танловини босқичма-босқич ўтказиб келаяпти. Республикамиз ёшлари ўртасида ҳуқуқий таълим-тарбияни такомиллаштириш, жамиятда қонун устувор бўлишига эришиш, ҳуқуқий-демократик давлат барпо этишда ёшларнинг иштирокини таъминлаш мақсадида уюштирилган ушбу тадбир Тошкент шаҳри Сирғали туманидаги барча коллеж талабалари ўртасида Ҳаракатнинг туман Кенгаши бўлими, туман ИИБ, туман прократураси, туман ўрта-махсус ўқув юртларининг Бошланғич ташкилоти ҳамкорлигида ўтказилди. Унда Қўйлиқ Маиший хизмат коллежининг "Қалқон", Сирғали Политехника ва касб-ҳунар коллежининг "Адолат", Тошкент Меҳмонхона хўжалиги коллежининг "Адолат", 20-касб-ҳунар коллежининг "Ҳумо", Тошкент Темир йўл тиббиёт коллежининг "Қалқон" ҳамда Тошкент Молия ва иқтисодиёт коллежининг "Адолат" жамоалари ўзаро куч синашди. Ҳар бир жамоа ушбу танловда фаол қатнашиб, ўзларининг нималарга қодир эканлигини кўрсатишди. Айниқса, Тошкент Темир йўл тиббиёт коллежининг "Қалқон" жамоаси тўртинчи шарт бўйича тайёрлаган саҳна кўриниши, яъни ўғилнинг Ватанга хиёнат қилиши, онаизорнинг дод-фиғони йиғилганларни чуқур ўйга толдирди. Инсондаги хатоликлар, йўл қўйган камчиликларни халқ кечириши мумкин, аммо Ватанга қилинган хиёнат ҳеч қачон авф этилмаслигини ушбу жамоа аъзолари яна бир бор таъкидлаб ўтишди.

— Бу бизнинг ҳақиқий меҳнатимиз, — дейди Ҳаракатнинг туман Кенгаши раиси Аваз Мамажонов. — Бугуннинг ёшлари ҳар томонлама билимли, зукко. Улар билан ишласак, завқимиз ошади. Ўтказилган ушбу тадбирдан сўнг, тўғриси, бутун чарчоқларим ёзилди. Яна ва яна ишлагим келаяпти...

Тадбир кўнгилдагидек ўтди. Кучлилардан кучлилар чиқиши керак. Қизғин баҳс-мунозара асосида ўтган беллашувда Тошкент Молия ва иқтисодиёт коллежининг "Адолат" жамоаси ғолибликни қўлга киритиб, финал босқичига йўлланма олди. Энди улар нафақат коллежларини, балки Сирғали тумани шарафини ҳам ҳимоя қилиши керак!

Зиёда АШУРОВА,
«Turkiston» мухбири

ҲАРАКАТ ФАОЛИЯТИДАН

ВОЯГА етмаганлар томонидан жиноят содир этиш ҳолатларининг оз бўлса-да, учраб туриши виждони уйғоқ кишини ташвишлантирмай қўймайди.

Ҳаракатнинг Оққўрғон туман Кенгаши туман халқ таълими бўлими ва туман ИИБнинг вояга етмаганлар назорати бўлими ҳамкорлигида тумандаги барча мактаб ўқувчилар иштирокида жиноят содир этиш ҳолатларининг олдини олишга қаратилган тадбир ўтказилди.

* * *

ЎСИБ келаётган авлод дилида ватанпарварлик туйғусини шакллантириш ва юртимиз тарихи тўғрисидаги билимларини бойитиш мақсадида ташкил этилган "Сиз тарихни биласизми?" кўрик-танлови мактаб ўқувчиларида катта қизиқиш уйғотмоқда.

Ҳаракатнинг Сирғали туман Кенгаши ва туман халқ таълими бўлими томонидан ўтказилган туман босқичи ўз ниҳоясига етди. Туман босқичида ғолиб бўлган 300-мактаб жамоаси кўрик-танловнинг шаҳар босқичида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритди.

"Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши матбуот хизмати

* * *

"КАМОЛОТ" ёшлар ижтимоий ҳаракати Жиззах вилоят Кенгаши қошидаги "Болалар ташкилоти" томонидан "Қарияларни қадрлаш йили"муносабати билан вилоятдаги барча умумтаълим мактабларида "Меҳр-шафқат" клублари тузилмоқда.

Жиззахдаги 6-мактабда бўлиб ўтган тадбирда клубнинг мақсад-вазифалари ҳамда Низоми билан ўқувчилар таништирилди.

Тадбир сўнгида мактаб ўқувчиларидан 328 нафари ушбу клубга ўз хоҳишлари билан аъзо бўлишди. Фидойи ёшлар эндиликда маҳаллаларда боқувчисини йўқотган, кам таъминланган оилалар аҳволидан хабар олишлари тўғрисида келишиб олдилар. Маҳалла оқсоқоллари клубнинг мақсад-вазифаларини ижобий баҳолашди.

Ш.БЎРИБОЕВ

* * *

"КАМОЛОТ" ёшлар ижтимоий ҳаракати Наманган вилоят Кенгаши ёшлар ўртасида жиноятчиликни камайтириш учун биргаликда курашиш мақсадида ички ишлар бошқармасини ҳамкорликка чорлади.

"Баркамол авлод орзуси" деб номланган баҳс-мунозарада ўзининг ахлоқ-одоби, билимга чанқоқлиги билан нафақат вилоят, балки республикада шуҳрат қозонган ёшлар, ўсиб келаётган авлод келажаги учун жон куйдириб ишлаётган тартиб посбонлари ва маҳалла фаоллари, жазо муддатини ўтаб қайтганлар ва уларнинг ота-оналари қатнашди. Баҳс-мунозарани бошлаб берган вилоят ички ишлар бошқармаси бошлиғи ўринбосари, милиция подполковниги О.Долимов, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят Кенгаши раиси Ғ.Мақсудов давлатимиз томонидан ёшларга барча шароитлар яратиб берилаётганлигига қарамай, ҳамон жиноят кўчасини танлаётганлар борлигини афсус билан эътироф этди.

Зоҳида КЕНЖАЕВА

ҚАШҚАДАРЁ вилояти ҳокимлиги ўрта-махсус касб-ҳунар таълими бош бошқармаси ҳамда "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят Кенгаши ҳамкорликда "Миллий истиқлол ғояси билимдонлари" кўрик-танловини эълон қилди.

Танловда биринчи ўринни эгаллаган коллеж жамоаси Тошкент шаҳридаги Темурийлар тарихи Давлат музейи, иккинчи ўринни эгаллаган коллеж жамоаси Самарқанд шаҳридаги имом ал-Бухорий мажмуаси, учинчи ўринни эгаллаган коллеж жамоаси эса Шаҳрисабз туманидаги "Оқсарой" мажмуасига махсус саёҳат йўлланмаси билан тақдирланади.

* * *

"КАМОЛОТ" ёшлар ижтимоий ҳаракати Қашқадарё вилояти Кенгаши ташаббуси билан вилоятдаги 17 ёшдан 30 ёшгача бўлган журналистлар ва жамоатчи мухбирлар ўртасида "Тадбиркорлик — давр талаби" мавзуида кўрик-танлов эълон қилинди.

Кўрик-танлов низомига асосан 2002 йил 1 январдан 1 июнга қадар энг яхши фермер хўжалиги тўғрисида ва энг яхши кичик ва ўрта бизнес корхонаси фаолияти тўғрисида ёзилган мақолалар кўрик-танловда иштирок этади.

Ғолиблар учун пул мукофотлари таъсис этилди.

Т.ЖЎРАЕВ

СОҒЛОМ АВЛОД ТАРБИЯСИ ЙЎЛИДА

Мамлакатимизда БМТнинг Аҳолишунослик жамғармаси (ЮНФПА) билан 1993 йилдан буён ҳамкорлик қилинмоқда. Асосан ЮНФПА ўз фаолиятини соғлом оилани шакллантиришга йўналтирган.

Ўзбекистон Республикаси хотин-қизлар қўмитаси ЮНФПА дастурининг иккинчи ва учинчи босқич йўналишларида манфаатдор томонлардан бири ҳисобланади. 2000-2001 йиллар давомида ахборотга оид қўшимча дастур доирасида "Соғлиқни сақлаш, репродуктив саломатлик, тендер масалалари бўйича репродуктив ҳуқуқлар соҳасидаги ислоҳотларнинг сиёсий ва ижтимоий қўллаб-қувватлашни кучайтириш" деб номланган лойиҳа имзоланганди.

Биз янада тўлиқроқ маълумотга эга бўлиш учун ЮНЕСКО ва ЮНФПА ташкилотлари лойиҳасининг миллий мувофиқлаштирувчиси Комилжон Аҳмедовни суҳбатга тортдик.

— ЮНЕСКО ва ЮНФПАнинг Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси билан ҳамкорликдаги лойиҳасини тузишдан мақсад нима?

— Ўзбекистонда оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш, ногиронликнинг олдини олиш, соғлом ва баркамол авлод тарбияси масаласи давлат сиёсати даражасига кўтарилганидан хабарингиз бор. ЮНЕСКО ва ЮНФПА ташкилотлари лойиҳаси доирасида репродуктив саломатликни мустаҳкамлашга қаратилган дастурларни қўллаб-қувватлаш бўйича ўтказилаётган туркум семинарлардан асосий мақсад оммавий ахборот воситалари, давлат хизматчилари, диний уламолар ва маҳалла жамғармалари вакилларини дастурдан бохабар этиш, репродуктив саломатлик бўйича хизмат кўрсатиш сифатини ошириш ва ундан фойдаланиш имкониятларини кенгайтиришдан иборат.

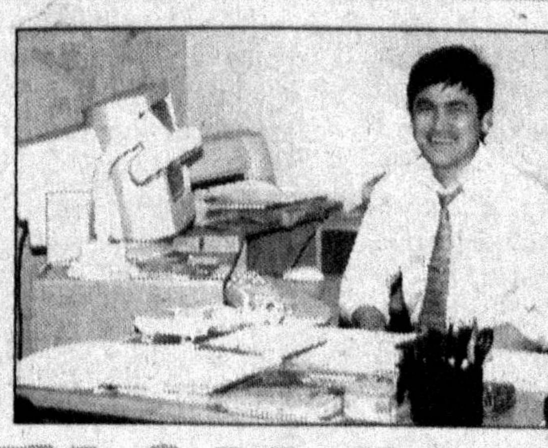

Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси томонидан ЮНЕСКО ва ЮНФПА ташкилотлари лойиҳаси асосида Тошкент шаҳрида Нидерландия аҳоли саломатлик мактаби-роджерс Консалтансу маслаҳатчиси Дороти Брекен хоним иштирокида ўтказилган бир ҳафталик семинарда репродуктив саломатликни мустаҳкамлашга қаратилган дастурни қўллаб-қувватлаш бўйича Тошкент шаҳри, Самарқанд ва Хоразм вилоятларидан келган 26 нафар хотин-қизлардан тренерлар тайёрланди.

Шунингдек, ўтган йилда ўтказилган семинарни Дороти Брекен хоним билан бирга сертификат олган тренерлардан — Республика хотин-қизлар қўмитаси бош мутахассиси С.Ибрагимова, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги вакили — Тендер ва ривожланиш бюроси волонтёри З.Усмонова, "Тадбиркор аёл" уюшмаси вакилларидан С.Расулова ва Д.Файзуллаева, Республика "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши хотин-қизлар билан ишлаш бўйича мутахассиси Н.Мамараимова, Тошкент шаҳар "Меҳри" аёллар уюшмаси аъзоси, шифокор Д.Тагирова, Республика "Саломатлик маркази" бўлими бошлиғи Ю.Саидовалар олиб борди.

Репродуктив саломатлик бўйича мавжуд муаммоларнинг ечимини топишга интилаяпмиз. ЮНЕСКО, ЮНФПА ташкилотлари ва Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитасининг қўшма лойиҳаси асосида амалга оширилаётган тадбирлар аҳолининг репродуктив саломатликка нисбатан муносабатларини ўзгартиришда ёрдам беради, деб умид қиламиз.

Академик лицей ва касб-ҳунар коллежлари ўқувчилари учун "Оила психологияси" дарслигини ўқув дастурига киритдик. Бу дарсликдан "Оила психологияси" фани, предмети, мақсади ва вазифалари, никоҳ, оила муносабатлари эволюцияси, оила классификацияси каби мавзулар ўрин олган. Шунингдек, никоҳ олди омиллари ва унинг никоҳ мустаҳкамлигига таъсири, оилада шахслараро муносабатлар ва мулоқот, оилавий низолар ҳам атрофлича ёритиб берилган.

Сайфулла ТОҒАЕВ
суҳбатлашди

XXI аср — ёшлар асри

Фарҳод АБДУРАҲМОНОВ, Акмал Икромов тумани

ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

Назокат ШОҚОСИМОВА, Юнусобод тумани

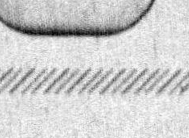

Янги дунё — ёшлар дунёси

«Turkiston»га обуна бўлинг! Нашр индекси — 203

«Обуна давом этади» танловида қатнашишни истаган ёшлар «Turkiston»га обуна бўлганлик тўғрисидаги маълумотнома нусхаси ҳамда ўз фотосуратларини жўнатишларини сўраймиз.

УМИДЛАРИМИЗ УШАЛМОҚДА

Яқинда Республика Вазирлар Маҳкамаси томонидан Тошкент шаҳрида Халқаро Вестминстер университетини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилинганлиги мамлакатимиз ёшларини жаҳон таълим стандартларига мос равишда тарбиялашда, иқтидорли ёшларнинг имкониятларини юзага чиқаришда ҳамда мустақил давлатимизнинг жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрин эгаллашига ғоят муҳим аҳамият касб этувчи муҳим ҳужжатлардан бири бўлди.

Ватанимиз пойтахтида Халқаро Вестминстер университетининг ташкил этилиши, республикамизда хорижий мамлакатларнинг етакчи олий таълим муассасалари билан ҳамкорликда фаолият кўрсатаётган олий ўқув даргоҳлари сонини яна биттага кўпайиши иқтидорли ўзбек йигит-қизларининг чуқур таълим олиб, етук ва салоҳиятли мутахассислар бўлиб етишишларига кенг имконият яратди.

Албатта, жаҳондаги тараққий этган мамлакатлар тажрибасига таянган ҳолда бу соҳада амалга оширилаётган ишлар ўзининг ижобий самарасини бериши муқаррардир. Чунки мазкур янги университетда “Иқтисодиёт”, “Менежмент”, “Ахборот технологияси” ва “Ҳуқуқ” йўналишларида бакалавриат ва магистратура тизими бўйича таълим оладиган Ўзбекистон ёшлари келгусида мустақил ватанимиз равнақи учун сидқидилдан хизмат қилувчи етук мутахассислар бўлиб етишишларига шак-шубҳа йўқ. Шунингдек, ёшларимизнинг чет элларда таълим олиб келишлари учун сарфланадиган маълум маблағ ҳам бунда тежаб қолинади. Бундан ташқари, кўплаб иқтидорли ёшларимиз ҳамда мураббийларимизнинг ҳаммасида ҳам хорижга бориб ўқишга имконият, шарт-шароит етишмаслиги мумкин. Янги университетнинг ташкил этилиши эса ана шундай муаммоларга чек қўйиб, уларнинг бевосита ўз ватанимизда таълим олишларига шарт-шароит яратиб беради. Бу эса ўз навбатида келгусида таълим соҳасида янада улкан ютуқларнинг қўлга киритилишига пухта замин яратади.

Зикрилла НЕЪМАТОВ

BUGUNNING SABOG'I

Биз кўпинча қимор деганда...

«Чангак» деб номланган видеофильмни ойнаи жаҳон орқали кўпчилигимиз кўрганмиз. Фильм қаҳрамонининг аянчли тақдирини кўз олдимизга келтириб, қиморнинг қанчалик жирканч ва хавфли ўйин эканлигини ҳис этамиз-у, аммо орамизда ҳам шу куйга тушиши муқаррар бўлган кишилар мавжудлигини кўра-била туриб, қўл силтаб ўтиб кетаверамиз.

ҚИМОР

ёхуд енгил-елпи даромад орттиришнинг ижтимоий хавфи

Тўғри, шу иш билан шуғулланаётган кишилар сизу, бизга яқин қариндошлиги йўқдир, аммо улар ҳам кимнингдир фарзанди, ака-укаси, қўшниси бўлиши мумкин-ку! Ҳозир кўпчилик ўзининг тинчлигини ўйлайди. Кўчада икки киши жанжал қилиб турган бўлса-да, бирининг ноҳақлигини била туриб ҳам ҳеч ким аралашгиси келмайди. Нега шундай? Бунга жавоб топиш эса мушкул.

Бугун биз қаламга олмоқчи бўлган қиморбозлик иллати ҳам ана шундай эътиборсизлик иллати туфайли аста-секин кўпаймоқда. Айрим оилаларга беҳаловатлик олиб кираяпти. Ёш-ёш йигит-қизларимиз ҳали мустақил ҳаётга қадам ташламасданоқ, осон йўллар билан пул топиш пайига тушиб қолмоқда. Шу ўринда айтмоқчиманки, қиморбозлик ҳам гиёҳвандлик каби хавфли “касаллик” саналади. Уларнинг бир-бирига боғлиқлик жиҳатлари бўлса бордирки, аммо бирини иккинчисидан оддий, дея ажратиб бўлмайди. Қуйида бир нечта ҳаётий мисоллар келтириб ўтмоқчиманки, балки улар билан танишгандан сўнг бунга ўзингиз ҳам ишонч ҳосил қиларсиз.

* * *

Н. исмли танишим бор. Ёшликда жуда шўх, тиниб-тинчимас йигитлардан эди. Ҳарбий хизматни ҳам яхши ўтаб қайтди. Уйланди, бола-чақали бўлди. Бироқ у тайинли бир касбни эгалламагани боис, айни навқирон ёшида ўзини йўқотди. У уч-тўрт сўм пулнинг кетидан қувиб, тонгни-тунга улаб, қимор ўйнарди. Ота-она, хотини бир бўлиб ҳаракат қилди ҳамки, уни бу йўлдан қайтаришнинг иложи бўлмади. Натижада, у бир умрга соғлигини йўқотди. Бечора ота-она топган-тутганини сарф этиб, олиб уни касалхонама-касалхона югурди. Аммо уни яна ўша куч-қувватга тўлдириб, соғлом қилишнинг имкони йўқ экан. Ҳозирда ўттизга чиқмаган йигит касаллик нафақасини олмоқда. Чунки у зах тупроқда ўтиравериб, оч-наҳор спиртли ичимлик истеъмол қилавериб, танани совуққа олдирган ҳамда жигарини хасталантирган. Ёки яна бир эшитганим борки, йигит ўзига эътиборсизлиги, дуч келган жойда ўтириб, қимор ва карта билан боғлиқ ўйинларни ўйнайвериб, қаттиқ шамоллашга йўлиққан. Учрамаган жойи қолмаган ҳисоб. Уйланганига 5-6 йил бўлган бўлса-да, фарзандли бўла олгани йўқ. Даволанишнинг имконини тополмаяпти экан. Булар инсон соғлиғи билан боғлиқ жиҳатлари бўлса, яна бир жиҳати борки, бу кўпинча оилали ёшлар ҳаётида учраб туради.

Шу ўринда таҳририятга келган бир хат матни билан сизларни таништириб ўтсам: “Исмим Насиба. Турмушга чиққанимга олти йил бўлди. Иккита ўғлимиз бор. Мени хат ёзишга мажбур қилган нарса, турмуш ўртоғимнинг қиморга ружу қўйганлиги бўлди. У дастлабки йиллари бугунгидек бепарво, ҳаётга панжа орасидан қарамасди. Кейинги йилларда мутлақо оилага қарамай қўйди. Эрталаб уйдан чиқади, ярим кечада қайтади. Қандай яшаяпсан демайди. Анчамунча суғориладиган ер икки йилдирки, ҳеч нарса экилмасдан қолиб кетди. Баъзида қоронғи тушиши билан ўзига ўхшаган бир нечтасини етаклаб, уйга кириб келади. Мени мажбурлаб чой қўйдиради, қозон қайнаттиради. Бир неча бор бу одатни ташланг, томорқада ишланг, дея тушунтиришга ҳаракат қилдим. Бироқ бу унга акс таъсир этиб, ақл ўргатма, нима иш қилишни ўзим биламан, деб мени калтаклади. Сўнг отамникига бориб яшадим. Икки болам билан сиғмадим, қайтиб келдим. Қайнотам, маҳалла оқсоқоллари қанча чора кўришмасин, уни бу йўлдан қайтара олишмади. Начора, дардимни тинглайдиган бўлмагандан сўнг мактуб ёзишга чоғландим. Бу биргина менинг ҳасратим бўлиб қолмасдан, иккита овсиним ва маҳалламиздаги ўнлаб ёш келинчакларга ҳам тааллуқли, деб билгайсизлар. (Сурхондарё вилояти)”.

Хатнинг манзили, гарчи аниқ кўрсатилмаган бўлса-да, мазмунидан кўриниб турибдики, жойларда қиморнинг ёшларни ўзига жалб қилиши, тинч-тотув яшаётган оилаларга ҳам кўнгилхиралик, баъзида уларнинг бузилиб кетишига олиб келаяпти. Албатта, бунинг сабаби ҳақида гап очадиган бўлсак, оғзингдан чиқар-чиқмас жавоб тайёр. Ишламаслик. Хўш шундай экан, ишни ким топиб беради. “Туяга янтоқ керак бўлса, бўйнини чўзади”да. Ахир, қачонгача бизни биров етаклаб, ишга киритиб қўяди. Бугун кўпгина жойларда ёш мулкдорлар, фермерлар, тадбиркорлар эркин фаолият юритаётган бир пайтда, пана-пастқамда, эл-юртнинг кўзига ёмон кўриниб, бир-биримизнинг чўнтагимизга ола қараб ўтирсак, замон билан қанчалик ҳамнафас бўлган бўламиз? Эндиликда шўролар давридаги каби эрта туриб ишга бориб, кеч қайтиб, бир ойлик маошга кун-кечирадиган давр эмас, бугунги кун ҳар бир кишидан ижодкорликни, соҳасининг янги қирраларини кашф этишни вазифа қилиб қўймоқда.

Шу маънода айтмоқчиманки, қиморбозликка, гиёҳвандликка ишламаслик баҳона бўлолмайди. Юртимиз тупроғи сахий, ишлаган, пешона терини тўккан кишини кам қилмайди. Инсонни алдаш мумкин, ерни алдаб бўлмайди. Тўғри, баъзи жойларда айрим нафс қулига айланган кишилар, таниш-билишчилик эвазига юзлаб кишиларни бағрига олиб, ризқ-рўз улашадиган майдонларни ўз тасаррувида сақлаб, на давлатга, на ўзига тайинли бир даромад келтирмасдан, алдаб келаётганлар ҳам учраб турибди. Бироқ бундайларга барҳам берилиш фурсати яқин. Қолаверса, қўлни қовуштириб ўтирмасдан, уларни қанчалик тез ошкор эта билсак, тараққиётни шунчалик тезлаштирган бўламиз.

* * *

Яна бир гап. Биз кўпинча қимор деганда фақатгина карта билан боғлиқ ўйинларнигина тушунамиз. Аммо замон тараққий этиб боргани сари қиморбозликнинг ҳам янгидан-янги кўринишлари намоён бўлиб бораяпти. Жумладан, кундан-кун кўпайиб бораётган бильярдхоналарга ҳам разм соладиган бўлсак, уларнинг қимордан фарқли жиҳати деярли қолмади. Йўқса, уларнинг бу қадар ёшларни жалб қилишига ҳеч бир асос топиб бўлмайди. Айниқса, тунларни уйқудан кечиб, бильярдхоналарни забт этганларга шунчаки қизиқиш эвазига деб қараб бўладими?

Ёки айримларнинг бирин-кетин пул тикиб, нарда ўйнаб ўтирганини қимордан ажратиб кўринг-чи, уддасидан чиқармикансиз. Буларнинг барчасининг замирида биргина асос, — енгил-елпи даромад орттириш ётади. Карта ўйнаётган ҳам, билльярд тошини кўзлаган ҳам, нарда тошини ташлаган ҳам фақатгина “омад”га ишонади. Булар кишини меҳнат қилиб эмас, балки ғойибдан манфаат кутиб яшашга ўргатиши мумкин. Шу боис буларда меъёр сақлангани маъқул.

* * *

Хуллас, не бўлганда ҳам қимор (енгил-елпи даромад орттириш) инсонийликка ёт тушунча. У нафақат кишининг соғлигига ва оиласига таъсир этиб қолмасдан, балки жамият учун ҳам хавфли иллатлардан саналади. Биз юқорида буни бежизга гиёҳвандликка менгзамадик. Гарчи бу атамалар номланишидан фарқ қилсада, уларнинг инсон ҳаёти ва тақдирига кўрсатадиган салбий таъсири орасида деярли фарқ йўқ. Аммо уларга қарши курашишни, эътиборни бугунги кунда етарли деб бўлармикан?

Шавкат АЛЛАНАЗАРОВ, «Turkiston» мухбири

КУЧЛИЛАР БАҲСИ

«Умид ниҳоллари»да

Каттақўрғон тумани халқ таълими бўлими тасарруфида 91 та умумтаълим мактаби бўлиб, шундан 64 тасида болалар спорт мактаблари, ёшлар ижодиёт марказлари фаолият юритиб, туман ёшларининг баркамол авлод бўлиб етишишида беқиёс хизмат кўрсатмоқда.

Ўтган йиллар давомида туман халқ таълими муассасаларининг моддий асоси янада мустаҳкамланиб, улар тармоғини кенгайтириш ва зарур жиҳозлар билан таъминлаш борасида ҳам бирмунча амалий ишлар бажарилди. Ҳомийлар ёрдамида ўқув хоналари учун керак бўлган турли хилдаги техник ва бошқа турдаги жиҳозлар сотиб олинди. Ҳозирда туманнинг 23 та мактабида ўқувчилар замонавий, 68 тасида эса мослаштирилган, яъни тўла таъмирдан чиқарилган биноларда таълим-тарбия олмоқда. Иқтидорли ўқувчиларни тақдирлаш ва уларга янада эътибор бериш мақсадида туманнинг йигирма битта мактабида ўн битта фандан чуқурлаштирилган синфлар ташкил этилиб, репетиторлик билан пуллик ва пулсиз таълим олиш йўлга қўйилган.

— Бу ишлар ўқувчиларни олий ва ўрта махсус ўқув юртлари ҳамда коллежларга тайёрлашда ўз самарасини бермоқда, — дейди Каттақўрғон туман халқ таълими бўлими мудири А.Тиловов. — 2001 йилда аксарият битирувчиларимиз ишончни оқлаб, талаба деган шарафли номга сазовор бўлди. Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтган фан олимпиадасида туман мактабларидан ўттиз уч нафар ўқувчи иштирок этиб, шулардан олти нафари юқори ўринларни эгаллашди.

Дарҳақиқат, иқтидорли болалар билан ишлашни янада яхшилашга алоҳида эътибор берилмоқда. Бунинг натижаси ўлароқ уч нафар ўқувчи республика кўрик-танловининг биринчи ва иккинчи ўринлари соҳиби бўлиб, Халқ таълими вазирлигининг фахрий ёрлиқлари билан тақдирланган.

Ўқувчи ёшларни жисмоний чиниқтиришда спортнинг ўрни беқиёсдир. Шу боисдан ҳам мактабларда жисмоний тарбия дарслари билан биргаликда турли хил спорт мусобақалари ҳам ижобий йўлга қўйилган. Республика миқёсида ўтказилаётган “Умид ниҳоллари” спорт мусобақаларининг туман ва вилоят босқичлари ҳам кескин баҳслар остида бўлиб ўтди. Бир нечта ўқувчиларимиз мусобақаларнинг Фарғона вилоятида ўтказиладиган Республика босқичига йўлланма олди.

— Мактаб ўқувчиларининг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш мақсадида турли тўгараклар ҳам ташкил этдик. Айниқса, халқ таълими бўлими қошида ташкил этилган “Ташҳис” марказининг ўрни салмоқли бўлмоқда, — дейди халқ таълими бўлими мудири А.Тиловов қўшимча қилиб. Дарвоқе, чиндан ҳам республикада саноқли бўлган “Ташҳис” маркази болаларни мактабга қабул қилиш ва битирувчиларни касб-ҳунарга йўналтиришда туман аҳолиси орасида катта ҳурмат қозонган.

Саида ИНОҒОМОВА

КЕЧАНИНГ «ОЙИНА»СИ

бугун ҳам қўлимизда

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиш академиясининг “Академия” нашриёти Маҳмудхўжа Беҳбудий муҳаррирлигида нашр этилган “Ойина” журналининг туркум материалларини янги алифбода нашр этди.

Тўпламга киритилган мақолаларда, асосан XX аср бошларидаги иқтисодий ва ижтимоий аҳвол, мактабларни ислоҳ қилиш масалалари атрофлича ёритилган. Жумладан, Ражабзода Ниёзий мактабларимизнинг ислоҳи ҳақида шундай фикр юритади:“Мактаб ислоҳ қилинса, — дейди у — умумиллар ислоҳ ва тартибга киради, деб билурмиз. Мактаб-мадрасаларни тартибга бўлмаган ёхуд бўлиб-да, низом тартибга қўйилмаган миллатнинг ҳоли паришон, мозийси барбод ва истиқболи қоронғу ва умидсиз бўлур». Маҳмудхўжа Беҳбудий эса “Тарих ва жўғрофия” мақоласида: “Дунёда яшамоқ учун, фидойи бўлмоқ учун, комил ва одил бўлмоқ учун — тарих ўқумоқ ва билмоқ керак” дейди.

Тўпламдан жой олган бошқа бир “Оҳ, банклар бизни барбод этди” мақоласида эса банкдан қарз олиб, улардан фойдаланишни билмаслик, режасизлик, исрофгарчилик оқибатида рўй берган қийинчиликлар ҳақида куйиниб ёзилган. Баъзи бир мақолаларда эса Россия ва Туркистондаги ижтимоий-сиёсий ҳаёт, аҳоли ҳаёти статистик маълумотлар берилган.

Тўпламдан жой олган мақолалар фақат XX аср бошидаги ижтимоий-сиёсий ва маданий ҳаёт учунгина эмас, балки бугунги мустақиллик йилларимизда ҳам тобора кучайиб бораётган миллий-маданий қадриятларимиз, тил ва тарих, адабиётимизга эътибор, бозор иқтисодига ўтиш шароитидаги ишбилармонлик нуқтаи назаридан ҳам муҳим ғоявий-тарбиявий аҳамиятга эга мерос бўлиб хизмат қилажак.

Уларни тўплаб, нашрга тайёрлаган олим ва тадқиқотчилар — Наим Норқулов ва Камолиддин Раббимовнинг алоҳида хизматлари таҳсинга сазовор.

Тўплам охирида “Ойина” журналидан олиб берилган мазкур мақолаларда учрайдиган айрим сўзлар учун қисқача луғат тузилгани ҳам маъқул. Бу бугунги ёш ўқувчиларнинг айрим мақолалар мазмун ва моҳиятини чуқурроқ англашлари учун қулайликлар яратади.

Шерали ТУРДИЕВ

МИЖОЗЛАР МАНФААТИ ЙЎЛИДА

Республикамиз иқтисодиёти барқарорлигида банкларимиз тутган ўрин алоҳида аҳамиятга эга. Буни биргина Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг Ангрен филиали мисолида ҳам кўриш мумкин.

— Банкимиз ташқи иқтисодий алоқаларни инвестициялаш, асосан чет эл ишбилармонлари билан бўладиган экспорт-импорт ишларини амалга оширилишини таъминлайди. Мамлакатимизга хорижий сармояни жалб қилган ҳолда тадбиркорликни ривожлантириш, тадбиркорларимизнинг экспорт-импорт қобилиятини кенгайтириш фаолиятимизнинг асосий мезони саналади, — дейди Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг Ангрен филиали бошқаруви раиси Абдумутал Алиев. — Олдимиздаги вазифаларни амалга оширишда банкимиз шаҳар бўлимининг барча ходимлари баҳоли қудрат тер тўкишяпти. Шаҳримиздаги барча қўшма корхоналар хориж сармояси экспорт ва импорт салоҳиятини намойиш этяпти. Бундай ҳаракатнинг бошида турганимиздан мамнунмиз.

— Мижозларнинг сони ҳам кўпайгандир?

— Албатта. Банкимиз 1998 йилда олти нафар мижоз билан иш бошлаганди. Ўша пайтлар анча қийинчиликлар юзага келган бўлса-да, бугунги кунга келиб, мижозларимиз сони 3399 нафарига етди. Шундан 206 нафари юридик шахслар бўлса, 31936 нафари жисмоний шахслардир.

Депозит қўйилмаларда жами 2523 омонатчи бўлиб, бундаги миқдор 68399 минг сўмни ташкил этади.

Чет эл валютасидаги депозит қўйилмалар 18 январь ҳолатига: 479 та, 91000$, 44 та, 4000 немис маркасини ташкил қилади.

— Кредитлар ажратиш борасидаги ишларга ҳам тўхталсангиз.

— Банк филиали томонидан жами 155,4 минг сўм кредитлар ажратилди. Шундан тижорат кредитлари 55,8 миллион сўм, таълим кредити 1,6 миллион сўмни ташкил этади. Жами тўққиз нафар талабага таълим кредити берилган бўлса, шундан 7 нафарига унинг имтиёзли тури қўлланди.

— Ишларни бир маромда олиб боришнинг сири нимада?

— Энг муҳими, аҳиллик. Бизда бирон бир иш ёхуд муаммо чиқиб қолса, бамаслаҳат ечилади. Назаримда, бирдан - бир сири шу.

Эркин САИДОВ, «Turkiston» мухбири

ИМКОНИЯТЛАР КЕНГАЙМОҚДА

Давлат ҳиссадорлик тижорат «Асака банк»нинг Хоразм филиали 1996 йилда ташкил қилинган.

Банкнинг ўтган 5 йилдаги фаолиятига назар ташласак, мижозлар сони, кредит қўйилмалари, хизмат кўрсатиш сифатининг анча ошганлигини кўриш мумкин.

Банк томонидан ўтган давр мобайнида аҳоли эътиборини ўзига жалб қилиш мақсадида бир неча тадбирлар амалга оширилди. Бунга мисол қилиб, аҳолига берилаётган “Автокредит”ларни айтиш мумкин. Ажратилган кредитлар натижасида вилоят аҳолисининг кўп қисми “Дамас”, “Тико”, “Нексия” автомобиллари соҳибларига айланишди. Банк ажратган кредитнинг 25 фоизини кичик ва ўрта бизнес субъектларига берилган кредитлар ташкил қилади. Умуман банк томонидан 214270 минг сўм миқдорида кредитлар ажратилган. Бу вилоятда 417 та янги ишчи ўрни очилишига сабаб бўлди.

Сув тақчиллиги сабабли зарар кўрган 9 та мижознинг 10905,5 минг сўмлик кредитларини тўлаш мажбурияти бир йилга узайтирилди.

Банкнинг 1 январь 2002 йил ҳолатига кўра жами кредит қўйилмаси 1189464,9 минг сўмни ташкил қилди. Шундан қисқа муддатли кредитлар 192379,8 минг сўм, ўрта муддатли 996514,7 минг сўмга етди, узоқ муддатлилари эса 633,4 минг сўмни ташкил қилмоқда.

Яъни, жами кредит қўйилмасининг 84 фоизи ўрта ва узоқ муддатли кредитларни ташкил этади.

Банк мижозлари сони ҳам кундан-кунга ошиб бормоқда. Айни паллада банкда 428 нафар мижоз ўз ҳисоб рақамини очган.

Жорий даврда банкда кўп фоизли “Истиқлол”, “Орзу”, “Табассум” каби омонат турлари жорий қилинди. Бу вилоятдаги банклар омонат турларидан фоизи жиҳатдан юқори эканлиги билан ажралиб турарди.

Банкда янги иш ўринлари ҳам очилди. Шунингдек ишга малакали кадрлар жалб қилинмоқда. Ҳозирда ДАТ “Асака банк” Хоразм филиалида аксарият ходимлар ёш ва олий маълумотга эга.

Банк томонидан ҳозирда вилоят аҳолисининг узоғини яқин қилиш мақсадида “Хоразм такси хизмат” корхонасига беш йил муддатга 782 миллион 500 минг сўм миқдорида кредит ажратилди ва унинг натижасида вилоятга Самарқанддаги “СамКочАвто” қўшма корхонасидан 40 та мидибуслар олиб келинди.

Бундан ташқари банк томонидан чет элга чиқувчилар учун иккита валюта айрибошлаш шохобчалари ташкил қилинган бўлиб, улар орқали ҳозирги кунгача 61400 АҚШ доллари миқдорида “AMERICAN EXPRESS” карточкалари сотуви амалга оширилди.

2002 йилга келиб кредитлар миқдори 2001 йилга нисбатан 5-6 баробар ошганлигини кузатишимиз мумкин.

Бу банк имкониятлари янада юксалаётганлигидан далолатдир.

Рустам ЮСУПОВ, «Асака банк»нинг Хоразм филиали бошқарувчиси

TAHRIRSIZ MAKTUB
Ишларимиз олдинга силжиди

ЮЗИМИЗ ЁРУҒ БЎЛАРМИДИ?

Мен Кушодбек Усмонов, Ўзбекистон тижорат восита ишлаб чиқариш (УТВИЧ) “Савдо бирлашмаси” марказининг собиқ директори. Собиқ дейишимга — 1994 йил 7 январь куни ана шу вазифада ишлаб турган вақтимда Ўзбекистон Республикаси Қонун моддаларининг бир нечтасига зид хатти-ҳаракатлар содир этганлик айби билан қамоққа олиниб, жами мол-мулким мусодара этилгани сабабдир. Бироқ сизга бу мактуб орқали бўлиб ўтган ана шу воқеаларни ҳикоя қилиб бермоқчи эмасман. Балки, қамалганимдан кейинги можаролар, менинг номим ва “Савдо бирлашмаси” пайчилари ҳақ-ҳуқуқига дахлдор айрим жиҳатларга тўхталиб ўтаман. Шу ўринда тушунарли бўлиши учун Асака шаҳар судининг 1996 йил 24 апрель 2-28 сонли фуқаролик иши юзасидан чиқарган ҳал қилув қароридан кўчирма келтириб ўтсам: “УТВИЧ “Савдо бирлашмаси” марказининг 1993 йил 20 октябрь кунги қарори билан маъмурий бино ҳисобланган Асака шаҳар Шаҳрихон кўчаси 44-уйининг 8-хонадони Кушодбекка Усмоновга берилган”. Бу қарор Ураимова, (собиқ хотиним, “Савдо бирлашмаси” марказининг бош ҳисобчиси, яъни иш бўйича даъвогар томонидан имзоланиб, тасдиқланган. Шу қарорнинг ўзида 27 октябрь кунига қадар эътирозлар тушмаса, қарор кучга киришини ва нусхаси ҳақдорга берилиши кўрсатилган, Қарорга эътирозлар бўлмаганлиги туфайли 27 октябрь куни “Савдо бирлашмаси” маркази томондан Кушодбек Усмоновга уй-жойга шахсий мулк эгаси ҳуқуқини тасдиқловчи Давлат далолатномаси берилган. Бу далолатнома ҳам бошқарув ҳайъатининг аъзоси Потмахон Ураимова, яъни мазкур иш бўйича даъвогар томонидан имзоланган. Унда уй Усмоновга текинга берилганлиги кўрсатилган.

Даъвогар Ураимова мазкур даъвони иш юритишга қабул қилингандан сўнг “Савдо бирлашма”си маркази бошқарув ҳайъатининг 1993 йил 23 октябрдаги 11-сонли қарори нусхасини тақдим қилиб, унда ҳайъат бу қарор билан Шаҳрихон кўчаси 44-уйининг 8-хонадонини Усмонов Кушодбекка бериш тўғрисидаги қарор бекор қилинганлиги кўрсатилиб, бу қарорга ҳам даъвогар Ураимова имзо чеккан.

Бу иш ҳолатларини ўрганиб, тақдим қилинган ҳужжатларни солиштириб, суд ҳайъати Потмахон Ураимовани эри қамалиб кетиб, унга тегишли мол-мулки мусодара қилинишини билгани ҳолда 23 октябрдаги қарорни уюштирган деб топди ва уни расмий ҳужжатларни қалбакилаштирганлиги масаласини текшириб чиқишни Асака шаҳар прокурорига ҳавола қилишни лозим топди.

Аммо прокуратура қандай тўхтамга келган бу ҳақда аниқ бир жавоб ололмадик.

Келтириб ўтилган асосларга кўра даъвогар Потмахон Ураимованинг Асака шаҳар Шаҳрихон кўчаси, 44-уйининг 8-хонадонини рўйхатдан чиқариш ҳамда шу билан бирга мазкур хонадонда бўлган буюмларни рўйхатдан чиқариш тўғрисидаги даъвосини қаноатлантиришни рад этиш лозим топилди.

Шу тариқа суд Асака шаҳар, Шаҳрихон кўчаси, 44-уйининг 8-хонадонини шаҳар молия бўлими ҳисобида қолдирди.

Афсуски, суднинг мазкур ҳал қилув қарори мен озодликка чиққандан сўнг 1999 йил март ойининг охирларида маълум бўлди ва ўз навбатида бу қарордан норози бўлиб, Андижон вилоят судига назорат тартибида шикоят қилдим. Аммо вилоят судининг 11.05.99 куни жўнатган жавоб хати бирмунча ҳайратимни оширди: — Иш ҳужжатларига кўра, Асака шаҳар ижроия қўмитасининг 1991 йил 24 декабрдаги 307/14 сонли қарорига кўра, Шаҳрихон кўчаси, 44-уй, 8-хонадони “Савдо бирлашма”сига хусусий мулк сифатида сотилган. Савдо бирлашмасининг 1993 йил 20 октябрдаги қарорига асосан Асака шаҳар Шаҳрихон кўчаси, 44-уй, 8-хонадони К. Усмоновга берилгани, бу қарорга иш бўйича даъвогар П. Ураимова имзо қилгани ва К. Усмоновга 27.10.93 йил куни уй-жойга шахсий мулк эгаси ҳуқуқини тасдиқловчи Давлат далолатномаси берилгани кўринади.

Ҳақиқатда ҳайратланарли эди-да. Асака шаҳар суди 1993 йил 20 октябрдаги қарорни рад қилиб, Асака тумани прокуратурасига кўриб чиқишни ҳавола қилган бўлса-да, “ҳе” йўқ, “бе” йўқ, Андижон вилоят судида бу яна “жонланиб” қолганини тушунолмай қолдим. Вилоят суди назорат тартибидаги шикоятни қаноатлантирмай қолдирди. Сўнгра Республика Олий судига даъво аризаси билан мурожаат қилдим. Бироқ бу ердан ҳам шу мазмундаги жавоб ҳамда қўшимча Ўзбекистон Республикаси ФПКнинг 350-моддасига кўра суднинг ҳал қилув қарори қонуний кучга кирган кундан эътиборан уч йил ўтгандан кейин берилган аризалар кўрилмаслиги маълум қилинди.

Энди кейинги қўшимча келтирилган уч йил хусусида тўхталсам. Агарда Асака шаҳар судининг 2-28 сонли фуқаролик ишига чиқарган ҳал қилув қарорининг 1996 йил 24 апрелда чиқарилганини инобатга олсак, қарордан норози томонларга бериладиган 20 кун (аммо қарорда 10 кун ёзилган) қўшилганда, ҳал қилув қарори 14 май кунидан эътиборан қонуний кучга киради ва Андижон вилоят судига келтирилган назорат тартибидаги шикояти билан оралиқ муддати роппа-роса 3 куни кам 3 йил бўлади. Бу деганн бизнинг назорат тартибида келтирган шикоятимиз уч йилдан ошмаган ва 3 кунлик муддатда улгурганимизни билдиради.

Шунингдек, Андижон вилоят суди ва Ўзбекистон Республикаси Олий суди фуқаролик ишлари судлов ҳайъати томонидан бизга келган жавоб хатларида сиз (Кушодбек Усмонов) ишда даъвогар ёки жавобгар бўлиб қатнашмагансиз, шунинг учун иш бўйича қабул қилинган қарорга нисбатан шикоят ҳуқуқига эга эмассиз, деган рад жавобини ҳам тушунолмайман. Ахир, суд менинг номим билан боғлиқ бўлган ҳужжатлар устида иш олиб борса-ю, мен ҳеч қандай ҳаракатга эга бўлаолмасам, унда нима қилишим керак бўлади?

Гапнинг пўсткалласини айтганда, уй-жойга эгалик қилувчи Давлат далолатномасини “Савдо бирлашмаси” бера олмайди. Асака шаҳар, Шаҳрихон кўчаси, 44-уй, 8-хонадон Ўзбекистон тижорат восита ишлаб чиқариш “Савдо бирлашма”си марказининг офиси саналади. Менга, шахсий мулкимга ҳеч қандай дахлдорлиги йўқ. У пайчилар маблағи эвазига олинган ва уни “Савдо бирлашма”си маркази бошқарув ҳайъати ҳал этади. Хуллас, бўлган воқеалар шундан иборат. Хулосани ўзингиз чиқаравераcиз. Аммо бир истиҳола мени қийнайди. Бир вақтлар анча-мунча маблағи эвазига “Савдо бирлашмаси” марказининг сертификатларини харид қилган пайчиларга нима деб жавоб айтишга ўйланиб қоламан.

Агарда бизлар (“Савдо бирлашмаси” маркази назарда тутиляпти) ўз маблағимиз эвазига сотиб олган қонуний офисимизга эгалик қилсак, қисқа муддат ичида, албатта ишларимиз олдинга силжийди. Пайчилар ҳам ўз улушини олиб, улар олдида юзимиз ёруғ бўлармиди?

Кушодбек УСМОНОВ,
Андижон вилояти
Асака тумани

Таҳририятдан:
Мактуб билан танишиб чиқиб, қўлимиздаги ҳужжатларга асосланган ҳолда эълон қилишни лозим топдик. Чунки газета ҳар бир кишининг эркин минбари саналади. Шу боис таъкидламоқчимизки, унда қайд этилган далил ва рақамлар қанчалик ҳақиқат эканлигини мутасадди ташкилотлар ўрганиб, адолатли қарор қабул қилади ва бундан таҳририятни ҳам хабардор этади.

СПОРТ — ЖАСОРАТ, МАТОНАТ, ИРОДА, ҚАТЪИЯТ

МУАЙ-ТАЙ ЯККАКУРАШИ

Хабарингиз бор, шу йил 25 февраль-1 март кунлари пойтахтимиздаги «Жар» спорт мажмуида Муай-тай бўйича Ўзбекистон чемпионати ўтказилади. Шу муносабат билан мухбиримиз Ўзбекистон Муай-тай федерацияси бош мураббийси Замирбек Қосимбеков билан суҳбатлашди.

— Дастлаб бу спорт турининг вужудга келиш тарихи тўғрисида қисқача сўзлаб берсангиз.

— Муай-тай (Таиланд бокси) тарихи узоқ асрларга бориб тақалади. Муай-тай XVI асрда Сиамнинг Ҳиндихитой мамлакатлари билан ташқи савдо алоқалари ривожланиши оқибатида Хитойдан кириб келган, деган фикр мавжуд. Таиландда Най Кханам Дтоми ҳақидаги афсона жуда машҳур. 1767 йилда Бирма билан бўлган урушда Най Кханам асирга тушиб қолиб, умрининг етти йилини тутқунликда ўтказади. 1774 йилдаги етти кунлик байрамлар чоғида Бирма пойтахти — Рангунда жанговар мусобақалар бўлиб ўтади. Най Кханам ҳам бу “жанг”ларда иштирок этиб, ўн марта ғалаба қозонган. Таиланд бокс санъатидан ларзага келган Бирма қироли унга озодлик инъом этади. Шундан бошлаб, муай-тай Таиланд миллий жанг санъати сифатида шуҳрат қозонади. Яна Таиланд боксининг кўплаб жиҳатлари соҳибқирон бобомиз — Амир Темурнинг жангчилари кураш усулларидан олинган деган фикр ҳам мавжуд. Ўтган асрнинг 80-йилларида муай-тай Европанинг Бельгия, Франция, Швеция, Буюк Британия, Голландия давлатларида тезда машҳурлашиб, 1984 йилда Амстердам шаҳрида саккиз давлатни бирлаштирган Муай-тай ассоциациясига асос солинди.

— Муай-тайнинг бошқа Шарқ яккакураши турларидан фарқли томонлари нимада?

— Муай-тай таэквондо, каратэ, кунфу, айкидо, у-шу ва бошқа Шарқ яккакураши турларидаги барча илғор усулларни ўзида акс эттирганлиги билан улардан анча устун жиҳатларга эга. Шу сабабли муай-тай қадимдан давлатларнинг мудофаа қобилиятлари ва қудратининг мустаҳкамланишида алоҳида аҳамият касб этган.

— Бу спорт турига Республикамизда асос солинганидан буён ўтган вақт ичида эришилган натижалар, уларнинг омиллари ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Ўзбекистонда муай-тайга 1993 йилда асос солинди дейишимиз мумкин. Вакилларимиз ҳали федерация вужудга келмасиданоқ халқаро мусобақаларда қатнаша бошлаганди. 1993 йилда Новосибирскда бўлиб ўтган муай-тай бўйича Россия Лига чемпионатида қатнашган шогирдим Жамбулат Амантаев ғолибликни қўлга киритган. 1994 йилда Таиландда бўлиб ўтган илк жаҳон чемпионатида (ҳаваскорлар ўртасида) иштирок этган олти спортчимиздан тўрт нафари рақибларини мағлуб этиб, медаллар билан юртимизга қайтишди. 1995 йилда Ўзбекистон Муай-тай федерацияси ташкил этилгандан сўнг, бу спорт турининг ривожланишида янги давр бошланди. Кейинги етти йилда вакилларимиз тўртта жаҳон чемпионати, тўртта Осиё чемпионати, учта Таиланд Қироли Кубоги мусобақаларида 75 та медалга (уларнинг 16 таси олтин медаль) сазовор бўлишди ва бугунги кунда жаҳоннинг 80 дан ортиқ давлати муай-тайчилари орасидан муносиб — учинчи ўринни эгаллаб туришибди. Э.Қутибоев, Б. Аҳмедов, Ф. Мусинов, Ж. Нурмаҳметов, Н.Ҳожиёров каби кўплаб муай-тайчи йигитларимиз жаҳон майдонларида Ўзбекистон шаъни учун баҳсга киришиб, фақат совринли ўринлар учун кураш олиб бормоқда. Муай-тайчи спортчиларимиздан 21 нафари “Халқаро тоифадаги спорт устаси”, 15 нафари “Спорт устаси” унвонларига сазовор бўлишди ва 36 нафари “Спорт усталигига номзод” талабларини бажаришди. Муай-тай бугунги кунда Ўзбекистон Қуролли кучлари ва ИИВ сафларида хизмат қилаётганларнинг жисмоний тайёргарлик машқлари сафидан ҳам кенг ўрин олган.

Воҳид БОЙМУРОДОВ,
«Turkiston» мухбири

МУРАББИЙ

Фориш туманининг Қорабдол қишлоғи нафақат сўлим, хушманзара табиати, балки меҳнаткаш, бағрикенг кишилари билан ҳам ном чиқарган.

Шулардан бири тиббиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд Давлат тиббиёт институтининг кафедра мудири Тошпўлат Деҳқоновдир.

Ҳозирги кунда Тошпўлат аканинг шогирдларини республикамизнинг барча туманларида учратиш мумкин.

Домла раҳбарлигида ўнлаб фан номзодлари тиббиётдаги долзарб мавзуларда илмий изланиш олиб борган. Докторлик диссертациялари ёзилмоқда. Домланинг ўзи эса юздан ортиқ илмий мақолалар ва услубий тавсиялар муаллифидир.

Юқорида биз бежизга Қорабдол қишлоғини эслаб ўтмадик. Тоғлар орасидаги қишлоқлардан шоир ва ёзувчилар кўп етишиб чиқади. Шундай экан, домла ҳам ҳис-туйғулари ва руҳий кечинмаларини шеър шаклида қоғозга туширади. У кишининг “Мингбулоқ илҳомлари” ва “Илтижо” номли шеърий тўпламлари чоп этилган.

Адҳам АҲМЕДОВ

Мустақиллигимиз тенгдоши —
“Голос Узбекистана” газетаси ўн ёшга тўлди.
Ўтган давр мобайнида у нафақат газета сифатида шаклланди, балки мамлакатимизда минглаб ўқувчиларини топди.
Юксак довонни забт этиш замирида заҳматли меҳнат ётади. Холислик қаламини тебратиб, чарчамаган таҳририятгина эл-юрт эътиборига сазовор бўлади.Бугун биз иккиланмай “Голос Узбекистана”ни улар сафига қўшишимиз мумкин.Юртимиз овозини баралла янгратиб, ҳормай-толмай меҳнат қилаётган ҳамкасбларимизга қутлуғ ўн ёшлик тўйларингиз муборак бўлсин, деймиз!

«Туркистон»чилар

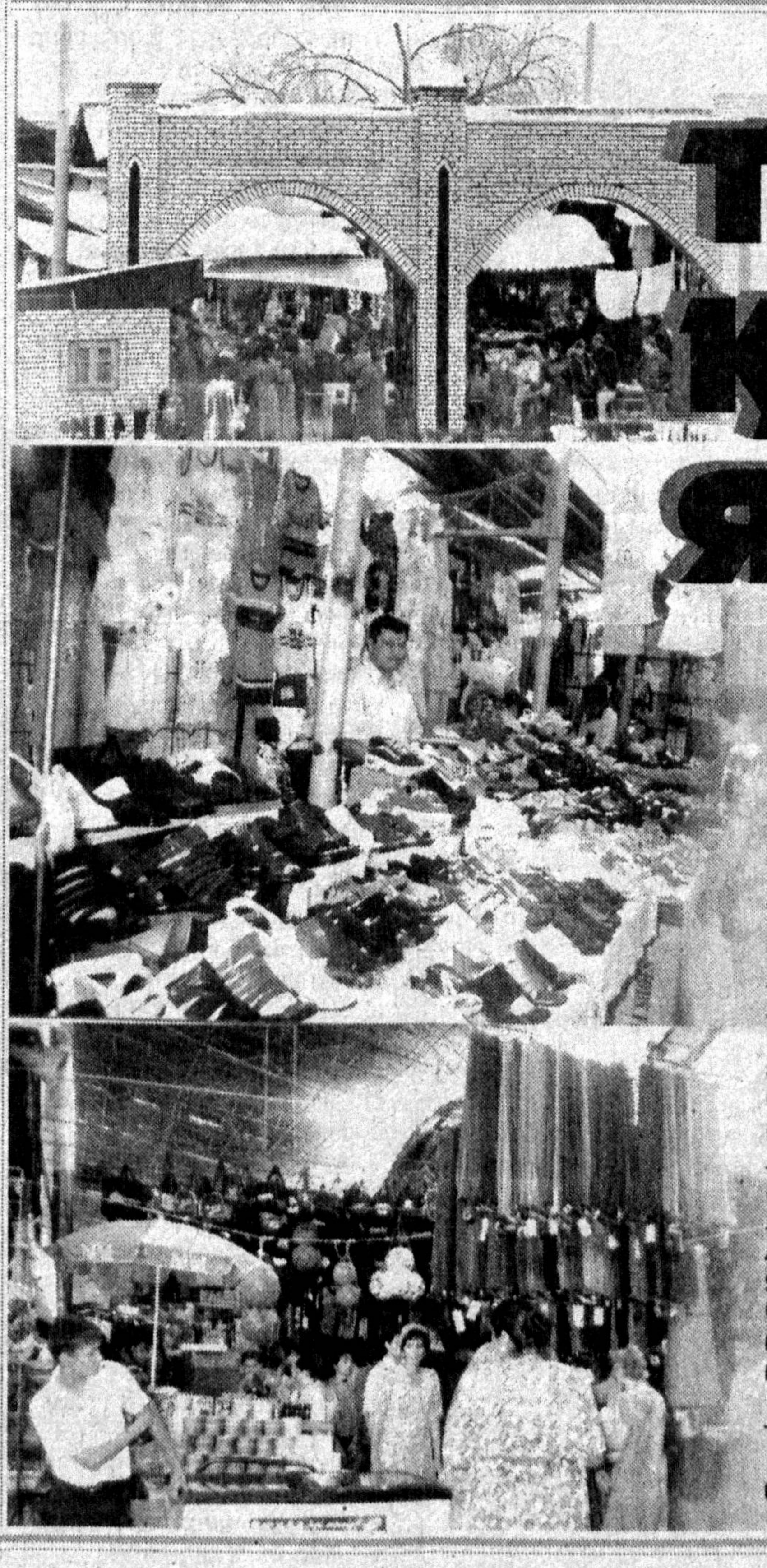

ТАДБИРКОР ҚУЛАЙЛИК ЯРАТАДИ

— Бозоримиз ташкил этилганига кўп вақт бўлмаган бўлса-да, ҳамшаҳарлар ва шаҳримиз меҳмонларига сифатли хизмат кўрсатиш йўлга қўйилди, — дейди “Чорсу буюм бозори” очиқ акциядорлик жамияти раиси Фатхулла НАБИХОНОВ.

— Бозор 1999 йил бошигача шаҳарнинг Эски Жўва бозори таркибида эди. Тошкент шаҳар ҳокимлиги ва “Тошбозортайёрловсавдо” уюшмаси ташаббуси билан ташкил этилган “Чорсу буюм бозори” шаҳарнинг қулай қисмида жойлашди. Маълумки, дастлаб, иш жараёнида ўзига яраша қийинчиликлар, муаммолар бўлди. Аҳолининг бозордаги янгича тартиб-қоидаларга, бозорнинг ички тузилишига мослашиб кетиши қийин кечди.

Бозоримизда 2 минг 808 та савдо ўринлари мавжуд.

Ойлик патта тушуми билан шуғулланувчи назоратчиларга мавжуд 66 та қатор тақсимланган. Улар ўзларига бириктирилган қатордаги тадбиркорлар билан ҳамжиҳатликда ишлаб, тартиб-қоидани ушлаб туришга, ойлик патта тўловларини вақтида тўланишини таъминлашга масъул ҳисобланади. Назоратчилар фаолиятини йил якунларига назар ташлаб, баҳолаш мумкин. 2001 йил учун ойлик патта тушуми 361 миллион 378 минг сўмни ташкил этди. Бу 2000 йилдагидан 92 миллион 840 минг сўм кўп демакдир. 4 та аҳоли учун ва 1 та юк машиналари учун кириш дарвозалари ишлаб турибди. 15 нафар ходимимиз кириш дарвозалари тушумини назорат қилади. Кириш дарвозалари назоратчилари, нафақат киришдаги тўловни таъминлайди, балки бозор ҳудудига ким, қандай мақсадда кираётганини назорат қилишни ҳам ўз зиммасига олган. Ўтган йил учун бозор ғазнасига кириш дарвозаларидан тушум 27 миллион 50 минг сўм қилиб белгиланган бўлса, амалда бу кўрсаткич 27 миллион 758 минг сўмга етказилди, бошқача қилиб айтганда, режа 102,6 фоизга бажарилди.

Ҳар бир кириш дарвозасига биттадан фаррош белгиланган. Фаррош кун давомида ўзига бириктирилган дарвоза атрофидаги тозаликка жавоб беради. Булардан ташқари, бозор ҳудудида жойлашган дўконлар, ошхоналар ва бошқа турдаги баъзи савдо расталари ижара ҳисобида ишлаётир. Буларнинг тўлови ҳам тушумнинг бир қисми ҳисобланади.

— Сиз раҳбарлик қилаётган бозорда тадбиркорларга қандай қулайликлар яратилган ва уларнинг баъзи муаммоларини ҳал этишда қандай ёрдам кўрсатиляпти?

— Назоратчилар ўзларига бириктирилган қаторларда пул тушумини назорат қилишини айтган эдим. Айнан шу назоратчиларимиз тадбиркорлар фаолиятини бошқариш, муаммоларни ўрганишни ҳам амалга оширади. Тадбиркорлар фикрини ўрганиш натижасида билдикки, уларнинг муаммолари кўп. Тадбиркорларга қулайлик яратиш мақсадида катта ишларни бошлаб юбордик. Тадбиркор савдо қилаётган жойда бирор носозлик бўладиган бўлса, бизга мурожаат қилишади ва у, албатта, бартараф этилади. Электрик, сантехник ва дурадгорларимиз доимо тадбиркорларимиз хизматида. Тадбиркор янги иш бошлаётган пайтда югур-югурлар кўп бўлади. Мисол учун, савдо қилиш ҳуқуқини берувчи гувоҳнома олишда, тадбиркор овора бўлиб савдо департаментига, ҳокимликка чопмайди. Махсус ажратилган ходимимиз тадбиркорларнинг ҳужжатларини йиғиб олади ва муаммосини ҳал этади.

Бундан ташқари, бозор ҳудудига кирувчи тўртинчи йўлак замонавий тарзда қурилиб, фойдаланишга топширилди ва тадбиркорларга яна бир қулайлик сифатида бозор ҳудудида ёритгичлар ўрнатилди. Эътибор берсангиз, бозоримиз ҳудудида маҳсулотлар, товарлар турига қараб маълум бир ҳудудларга тақсимланмаган. Чунки биз тадбиркорларга эркинлик берганмиз. Улар йил давомида бир хил маҳсулот сотмайди. Нимага талаб юқори бўлса, шуни сотади. Бу ҳам “Чорсу буюм бозори”нинг бошқа бозорлардан фарқланадиган бир жиҳати.

— Жорий йилда бозор фаолиятини янада такомиллаштириш йўлида қандай ишлар амалга оширилади?

— Бозоримиз ҳудудида усти тўла ёпилмаган савдо қаторлари ҳам бор. Йил давомида уларнинг устини ёпиб, тадбиркорларга ва харидорларга яна бир қулайлик яратиш вазифамиз. Эътибор берсангиз, бозорнинг барча дарвозалари автовокзал томонида жойлашган. Уюшмамиз раҳбарияти ва шаҳар ҳокимияти билан келишган ҳолда, Зарқайнар кўчаси томонидан ҳам дарвоза очмоқчимиз. Гигиена-санитария хонаси қуриш ҳам шу йилги режаларимиздан бири ҳисобланади. Турникет (кириш) назоратчилари учун усти берк жойлар қурмоқчимиз.

2001 йилни 66 миллион 811 минг сўм соф фойда билан якунлаган бўлсак, 2002 йилда соф фойдани 72 миллион сўмга етказишни мўлжаллаганмиз.

Нодиржон ЮСУПОВ,
Шаҳзод НАЗАРОВ
суҳбатлашди

«Turkiston» ҚАҲВАХОНАСИ

ТАҚЛИДНИНГ ҲАМ ЧЕГАРАСИ БОР

Андижон шаҳрида бўлиб ўтган ёш ижрочиларнинг танловида санъат йўлига эндигина кириб келаётган кўплаб ёшлар қатнашди. Танловда биринчи ўринни олган ёш хонанда Абдувоҳид ОРИПОВ ўз ижроси билан йиғилганлар қалбида катта таассурот қолдирди...

Сизнингча, қўшиқ нима?

— Инсон яралибдики, қўшиқ билан бирга яшайди. Қўшиқда инсоннинг орзу-умидлари, дарди, муҳаббати тараннум этилади. Матн, мусиқа, овознинг узвий бирикувидан қўшиқ туғилади. Ҳақиқий ижрочи эса, бу учликка ўз юрагини қўшиб куйлайди.

— Машҳур бўлиш осонми?

— Ҳеч бир шахс юксак ютуққа осонликча эришмаган. Машҳурлик тинимсиз изланиш, меҳнат билан қўлга киритилади. Шу боис ҳам, машаққат-ла эришилган орзунинг ўзига яраша роҳати бор. Умуман кейинги пайтларда машҳурлик омадга ҳам боғлиқ бўлиб қоляпти.

— Ўзингизни омадлиман, деб ҳисоблайсизми?

— Бир тарафдан ҳисоблайман.

— Сабаб?

— Болаликдаги орзуларим рўёбга чиқяпти. Мактабда биринчи бор қўшиқ айтганимда беихтиёр кўнглимда санъаткор бўлиш истаги туғилганди. Ҳаёт менга ана шундай самимий, санъат йўлига ўз ҳиссасини қўшиб, тинмай ижод қилган санъаткор билан учраштирганининг ўзи менинг омадим.

— Тақлидга муносабатингиз?

— Ёш санъаткор барибир кимгадир тақлид қилади. Бунинг ёмон томони бўлмаса керак. Ижрочи тақлид билан шаклланади. Аммо ҳар ишнинг ниҳояси бўлганидек, тақлиднинг ҳам чеки бўлгани яхшироқ, деб ҳисоблайман.

— Сизнингча, йиллар ўтиб ўзбек миллий қўшиқчилиги қай ҳолатда бўлади?

— Миллий қўшиқларимиз дунё бўйлаб таралади. Зеро, буюк халқнинг санъати ҳамиша, ҳар қандай даврда буюк бўлиб қолаверади.

— Тўғрику-я, бироқ, айрим хонандалар халқ оҳангларига бўлакча сўз қўйиб айтишадики, оқибатда бу ўзбек мусиқасига салбий таъсир кўрсатмасмикан?

— Бунинг сабаблари енгил, осонлик билан қўшиқ айтиб, ўзларини “юлдуз” ҳисоблайдиган хонандалар кўпайгандан кўпайяпти бугун. Ачинарлиси, уларга ёшлар ҳам эргашяпти.Кўпчилик хоҳламайдиган, эшитмайдиган тарақа-туруқни ҳавойи ёшлар севиб тинглашяпти. Нима бўлганда ҳам устоз санъаткорларимиз бор экан, миллий қўшиқчилигимиз жадал ривожланиб бораверади. Номига яратилган қўшиқлар эса, ўз-ўзидан четга чиқиб қолаверади.

— Санъат йўлидан воз кечиш, сизнингча...

— Тасаввуримга ҳам сиғдиролмайман. Ҳаётда, умуман санъатда ҳар қанча машаққат чекмай, ўз ўрнимни топиш учун астойдил ҳаракат қиляпман. Биламан, бу йўл мен учун, одамлар орасида эндигина танилиб, мухлислар орттираётган бир хонанда учун оғирдир. Бунинг учун ҳали кўп бор тер тўкишимга тўғри келар, аммо санъатдан воз кечолмайман.

Зиёда АШУРОВА,
«Turkiston» мухбири

"КП" Ташкентского пивоварного завода ПРОВОДИТЬ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ ПАЙЩИКОВ Коллективной собственностей 2502,02 Повестка дня переобразование "КП" в "ООО"

Утерянный аттестат о среднем образовании на имя Рустамов Георгий Владимировича выданный 1999 19 июня ЯВ №046776 средной школой №64 имени Мирзо Улугбекским районом считать НЕ ДЕЙСТИВИТЕЛНЫМ.

ЧФ "Финикс-соло" Мирабадского района ликвидируется. Притензии принимаются в течении 2 месяца со дня опубликование объявления: Телефон: 56-63-29

Тошкент шаҳар Юнусобод тумани ҳокимлиги томонидан Ле Эдуард Хвареновичга берилган савдо қилиш патенти йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ОАО "Хамидулло" сообщает, что 01.03.2002 г. в 15.00 состоится внеочередное собрание акционеров по адресу ул. Широк, 104

ҲАМҚИШЛОҚЛАР

Оқтов ён бағирларида Жисмонсой деган қишлоқ бор. Баланд тоғлар, қир адирлар қишлоқ чиройига чирой қўшиб туради. Айниқса, баҳор ойларида бу маскан ўзгача гўзаллашади. Уч минг нафардан ортиқ аҳоли истиқомат қиладиган бу қишлоқда иккита тўққиз йиллик, битта ўн бир йиллик мактаб мавжуд. Мактаб шу қишлоқда яшаб, ижод этган "Халқ бахшиси" Пўлкан шоир номи билан аталади. Биз мактабда бўлиб, ўқувчи ва ўқитувчилар билан суҳбатлашдик.

ЖИСМОНСОЙ ОДАМЛАРИ

Мамасоли ШАРИПОВ — мактаб директори:

— Қўлдан келганича ўқувчиларнинг билим олишларига шарт-шароитлар яратаяпмиз. Яқинда янги бинога кўчиб ўтдик. Футбол майдонини қайта таъмирладик. Мактабимизда 445 нафар ўқувчи ва 65 нафар ўқитувчи бор. Тез-тез маънавий-маърифий тадбирлар, спорт мусобақаларини ўтказиб турамиз. Уларнинг туман, вилоят босқичларида қатнашяпмиз. Мактаб битирувчиларининг кўпчилиги олий ўқув юртларига кириб, етук мутахассислар бўлишмоқда. Айниқса, биология-химиядан кўрсаткичларимиз анча юқори.

Ҳа, мактаб директорининг гапларида жон бор. Лекин ўқувчилар қишлоқ йўллари асфальт қилинмаганлигини, газлаштирилмаганини айтишди. Кўпчилик электр токи тез-тез ўчиб қолишидан нолиса, айримлари бизда ҳам дам олиш масканлари, бирорта клуб бўлса яхши бўларди, дейишди.

Беғубор ёшликнинг орзулари кўп, орзуга эришиш учун эса катталар уларга қанот бўлиши лозим. Қишлоқда ўнга яқин фирма, фермер хўжалиги очган тадбиркорлар бор экан. Шулардан «Жисмонсой» кичик корхонаси директори Карим Ўроловнинг фаолияти хусусида илиқ гапларни эшитдик. У киши билан учрашиб, суҳбатлашдик.

— Мустақиллик бизга кўп имкониятлар яратиб берди. Бундай имкониятлардан кенг фойдаланишимиз керак. Қишлоғимизни фаровон қилиш, одамлар турмуш тарзини яхшилаш, уларга қулайликлар яратиш биз тадбиркорларнинг вазифаси. Бироқ ҳамма тадбиркорлар ҳам буни чуқур англаб етолмаяпти. Баъзи қийинчиликлар мавжуд.

— Кечирасиз, қандай қийинчиликларни назарда тутаяпсиз?

— 1995 йилда ўз ҳисобимдан бозор очдим. Илгари одамларимиз 90-100 чақиримга бориб, қийналиб бозор қилиб келардилар. Мана, ҳозир ҳамма нарса олдиларида. Бозорда рўзғор эҳтиёжи учун керакли барча нарсалар бор. Бутун қишлоқ аҳли бундан миннатдор. Аммо ҳар замонда юмалоқ хат ёзадиганлар ҳам учраб туради. Нима дейсиз, шундайлар ҳам бўлиши керакда. Тадбиркор инсофли, диёнатли бўлса, топгани баракали бўлади.

— Қандай режаларингиз бор?

— Бизнес режа асосида чорвачиликни ривожлантиришга ҳаракат қилмоқчиман, чорва маҳсулотларини қайта ишлаш, мини-цехлар очиш, тегирмон қуриш, макарон маҳсулотларини ишлаб чиқаришни режалаштирганмиз.

Жисмонсойда шундай одамлар яшайди. Уларнинг муаммолари ҳам ўзига яраша. Аммо ўз муаммоларини ҳал этишга ўзлари ҳаракат қилишади. Бу жисмонсойликлар табиатига хосдир.

Содиқ НАМОЗОВ, «Turkiston» мухбири

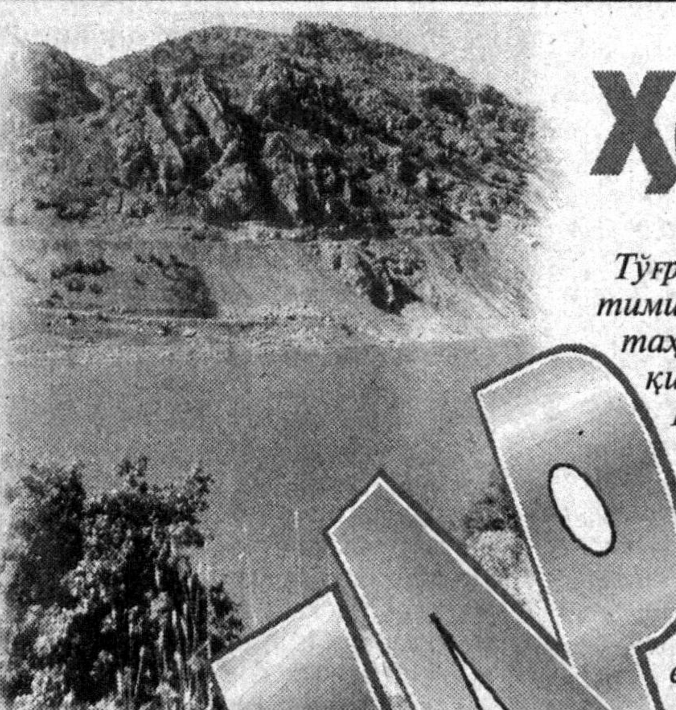

ҲАВАС ҚИЛАМАН

Тўғрисини айтсам, мен пойтахтимиз олий ўқув юртларида таҳсил олаётган ёшларга ҳавас қиламан. Нима учун, дерсиз. Гап шундаки, ёшлар билимга чанқоқ, меҳнатсевар, мақсадга интилиш, ҳар бир нарсани қадрига етиш, вақтдан унумли фойдаланиш каби хислатларга эга. Агар билсангиз, аксарият ёшлар ўз интилишлари, қизиқишлари, аниқ мақсадлари, қатъиятлари билан институт домлаларини ҳам ҳайратга солади. Уларнинг яна бир ютуқлари шундаки, аксарият ёшлар талабалик пайтларидан бошлаб, иш фаолиятларини аста-секинлик билан амалиётни ўташ орқали бошлайдилар.

Ана шундай ёшлар орасида номигагина талаба бўлиб юрганлар ҳам йўқ эмас. Билим юртида ўқиб, битта китоб ўқимаган, дафтар олиб келишга эринадиган, дарсга кирмасдан "бильярд" ўйнаш билан вақтини беҳуда ўтказадиган талабаларимиз ҳам топилади. Ёшлик даври ҳаётда бир маротаба бериладиган жудаям қисқа давр. Вақт ўтгач, эса пушаймон қилишнинг ҳожати йўқ.

Рустам ҲАЙДАРОВ

ИСТЕЪДОД САРҲАД БИЛМАЙДИ

Республика Бадиий коллежи директори, истеъдодли ўймакор уста, тажрибали мураббий Ғулом Йўлдошевнинг хоналарига кириб келганимда, у киши юқори курс талабалари билан суҳбатлашаётган эканлар. Мен эса бундан фойдаланиб, суҳбатлари тугагунга қадар хонадаги буюмларни томоша қилдим.

Олти қиррали ўймакор курси, лавҳалар, ўймакорлик услубида яратилган жавонлар, шишасозлик бўлими талабалари яратган нафис биллур идишлар, локли миниатюра асарлари, бадиий кулолчилик намуналари, деворларда рангтасвир асарлар. Барчаси юксак дид билан яратилган.

Буюмларни эндигина 15-17 ёшга қадам қўйган, хаёлий дунёси бесарҳад талаба-рассомлар яратган.

— Сиз ўзбек тасвирий санъатининг барча улкан истеъдодларига илк сабоқ берган даргоҳ — Республика Бадиий коллежини кўп йиллардан буён бошқариб келмоқдасиз. Коллеж ҳаёти, талабалар ижоди, орзу-умидлари ҳақида сўзлаб берсангиз, - дея Ғулом Йўлдошевга мурожаат қилдим.

— Коллежда ҳаммаси бўлиб 746 нафар талаба таҳсил олмоқда. Шулардан уч юзга яқини қизлар. Улар бизга одатда ўн беш, ўн олти, ўн етти ёшларда ўқишга келишади. Ҳар бир ёшдаги талаба билан алоҳида ишлашни йўлга қўйганмиз. Етакчи педагогларимиздан бири Гавҳар Норматова бошчилигида талаба ёшлар билан ишлаш ишчи гуруҳини тузганмиз. Таҳсил йўналишини миллий қадриятларимиз билан боғлаб олиб боряпмиз.

— Сиз халқимизнинг катта бир ўймакор уста-рассомисиз. Ўзингиз таълим бераётган талабаларнинг ижодий имкониятлари қай даражада, деб биласиз?

— Аввало, ўзбек миллий ўймакорлик санъати хусусида бир оғиз тўхталиб ўтсам. Бир ўймакор-рассом сифатида Руминия, Болгария, Россия каби мамлакатлар ўймакорлик санъатини ўргандим. Ҳиндистон, Покистон санъат асарларини кўрдим. Аммо ўзбек ўймакорлик санъати каби нафис, мураккаб ва тугалланган санъатни учратмадим. Мен дарс бераётган гуруҳларда кўпгина талабалар берган топшириқларимни кутганимдан яхшироқ бажаришади. Уларнинг 80 фоизи катта авлод ўймакорлик санъатини давом эттиришга, ўз услубини топиб, катта усталар бўлиб етишишига ишончим комил.

Талабаларимиздан Саидкомил Хўжаев лавҳаларнинг ўзига хос, мураккаб турларини яратишга ҳаракат қиляпти, Ўткир Азизов 6-8 қиррали курсиларни катта бир истеъдод соҳиби каби ясаб, ўймакори безаклар бераяпти. Тўлқин Мамадалиев қутичаларни, айниқса, бир меҳр билан яратадики, камчилик тополмайсиз. Санжар Аҳмадқуловнинг устунлардаги, эшиклардаги ўймакорлик ишларига қизиқиши кучли.

Бу даргоҳда илгари дастгоҳли рангтасвир, театр декорацияси, ҳайкалтарошлик, бадиий либос, бутафория, гримёрлик, ўймакорлик, наққошлик, бадиий кулолчилик бўлимлари бор эди. Бугунги кунда мутахассисликлар сони 18 тага етди. Бугунга дизайн, шиша безаги (биллур) мусиқа асбоблари ясаш, локли миниатюра асарлари яратиш, шунингдек, мультипликациялар яратиш, компьютер бўлими ҳам мавжуд.

Мустақиллигимиз шарофати билан 1997 йилда Ўзбекистон Бадиий Академияси ташкил қилинганди. Ўша йили 12 та вилоятда 12 та рассомлик лицейи очилди. Бизга ҳужжат топшираётганлар аниқ бир йўналиш бўйича тайёргарликдан ўтган; танлаётган бўлими ҳақида аниқ тасаввурга эга бўлган ёшлар. Бундай тайёргарлик улар билан ишлашни осонлаштиради, таҳсил муваффақиятли бўлишини таъминлайди.

— Талабаларга етарлича шароитлар яратилганми?

— Ҳали ётоқхонамиз йўқ. Яқинда 12 қаватли, 500 ўринли ётоқхона қурилишига ер ажратилиб, давлат режасига киритилди. Яъни, бу муаммонинг ечилишига биринчи қадам қўйилди, десам янглишмайман.

— Ҳозир бўёқлар, матолар билан таъминлаш ҳақида гапирдингиз. Батафсилроқ сўзлаб берсангиз?

— Ҳар йили 8 март, Наврўз байрамларига, Мустақиллигимиз шодиёнаси, Ҳарбийлар кунига бағишлаб танлов кўргазмалари ўтказамиз. Ғолибларга мато-мойбўёқлар, пул мукофотлари ташкил қилганмиз. Аъло баҳоларга ўқийдиганларга юқори, яхши баҳоларга ўқийдиганларга алоҳида, ўрта баҳо оладиганларга эса бошқа стипендия берамиз.

Истеъдодли фарзандларимизга тасвирий санъат сирларини ўргатишни олдимизга мақсад қилиб қўйган эканмиз, уларни қийин аҳволга тушиб қолишларига ҳам, ўйлайманки, йўл қўймаймиз.

— Ҳали юқорида айтиб ўтдик, бугунги кунда жаҳон тан олаётган, Ўзбекистон тасвирий санъатини дунёга танитаётган барча рассомларимиз шу бадиий коллежда таҳсил олишган, сўнг олий мактабларга киришган. От изини той босар, дейди халқимиз. Шундай изма-из келаётган ёш истеъдодлар, дейлик рангтасвир, дизайн ва бошқа соҳаларда борми?

— Албатта! Ҳар йили Маданият ишлари вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ва Бадиий Академия биргаликда "Энг истеъдодли талабалар" танловини ўтказишади. Ғолиблар тегишли олий ўқув юртларига имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

1999 йили тўрт нафар талабамиз ғолибликни қўлга киритди. 2000 йилда 5, 2001 йилда эса 7 нафар талабамиз шундай кўрикда ғолиб чиқдилар. Буларнинг асосий қисми рангтасвир ва графика соҳаларида таҳсил олишган.

—Устозлар ҳақида ҳам сўзлаб берсангиз?

— Ҳа, рассом ўз-ўзича шаклланмайди. Шу ўринда Ўзбекистон Халқ рассоми, академик Ортиқбой Файзуллаев (мен ҳам у кишининг қўлларида таҳсил олганман) тўғрисида сўзласам. У киши ўттиз йилдан буён ёғоч ўймакорлик санъатидан таълим берадилар. Республикамизда кўзга кўринган кўплаб ёғоч ўймакорларига устозлик қилганлар. У киши ҳар бир талабага нафақат устоз, балки оталарча меҳрибонлик билан сабоқ берадилар. Ватанга муҳаббат қўйиш, шу эл-юртга хизмат қилиш буюк саодат эканлигини ҳар бир талаба қалбига нафис гул каби экадилар. Бундан ташқари, Тўхтамурод Содиқов, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси Маҳмуд Тўхтаев, Светлана Маматказина, Ольга Веселова, Носир Султонов, Ҳаким Мирзааҳмедов сингари истеъдодли рассом ва моҳир педагогларсиз коллежимиз фаолиятини тасаввур қилиш қийин.

Гулнора РАҲМОН суҳбатлашди

СОҒИНЧ

Онажоним, кўзим ўнгида,
Суратингиз порлаб туради.
Сиздай азиз меҳрибонимни,
Доим кўриб тургим келади.

Не қилай, бу дунёда йўқ сиз,
Меҳрингизни қўмсайди кўнглим.
Не қилайин топа олмадим,
Сиз каби дўстни.

Оҳ, қайларга кетдингиз,
Бизни ташлаб онажон.
Сизни кутиб яшайман,
Токи танимда бор жон.

* * *

Буви, энди ортга қайтиш йўқ,
Ярим умрим хаёлда ўтди.
Тупроқ йўллар изимга интиқ,
Қишлоқ мағлуб, саҳарлар отди.

Соғинч илдизлари ниш урган дилга,
Ниҳоллар куртаклайверади ҳамон.
Ойдек юзингизга тўя олмаган
Софдил қизингизда кўп армон.

Феруза ХУДОЙҚУЛОВА

ЗЕҲНИНГИЗНИ СИНАБ КЎРИНГ

Аёл бозорга бир сават тухум олиб бораётганда бехосдан бир йўловчи туртиб юборди. Натижада сават тушиб кетиб, ҳамма тухумлар синиб қолди. Айбдор йўловчи зарарини тўламоқчи бўлиб сўради:

—Саватда тухумлар нечта эди?

—Аниқ эсимда йўқ — жавоб берди аёл. — Лекин мен тухумларни саватдан иккитадан, учтадан, тўрттадан, бештадан ва олтитадан олганимда ҳар доим саватда битта тухум қолар эди. Еттитадан олганимда эса саватда ҳеч нарса қолмас эди.

Саватда тухумлар нечта эди?

Жавобларингизни кутамиз.

БОШҚОТИРМА

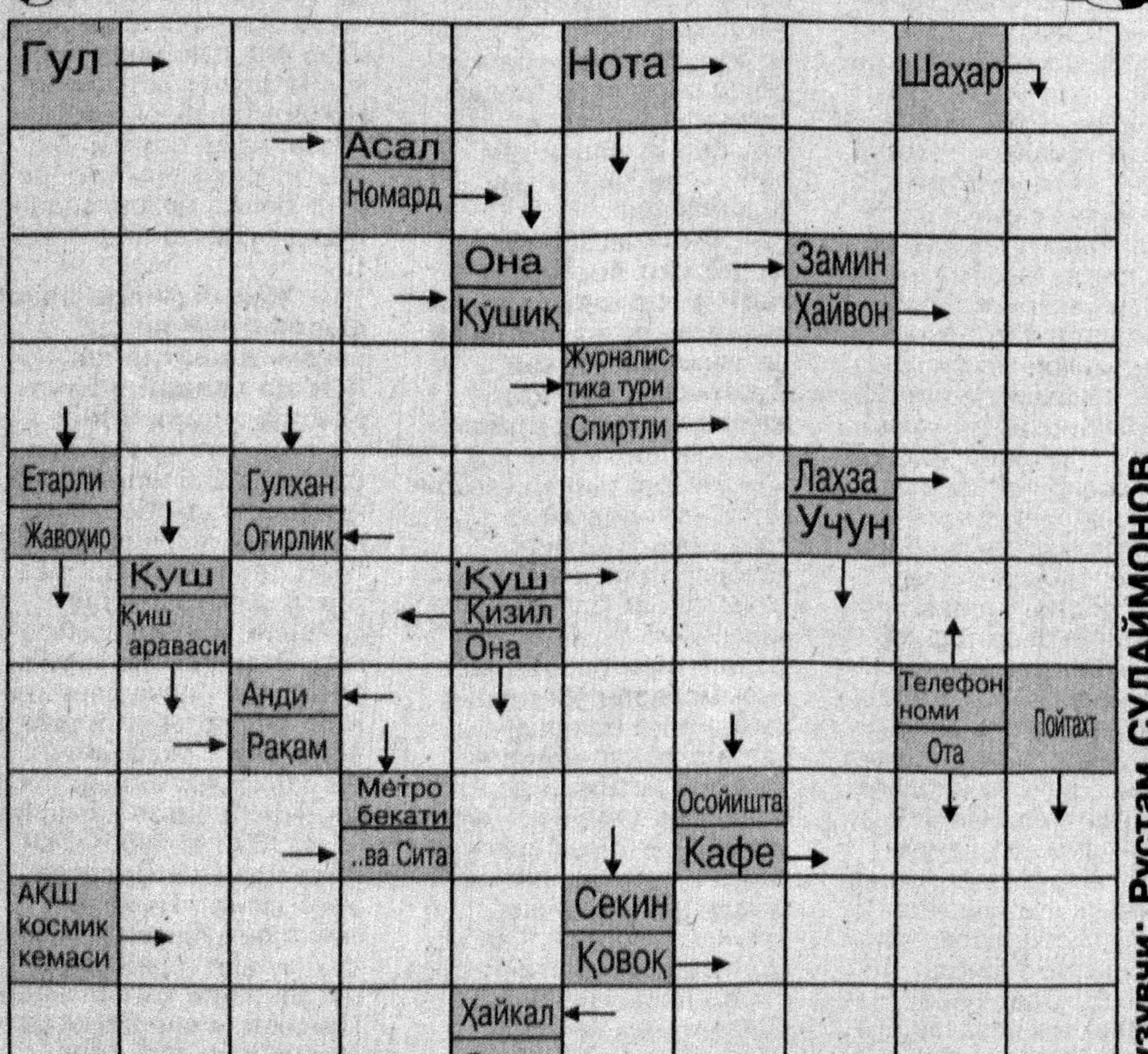

Тузувчи: Рустам СУЛАЙМОНОВ

Газетанинг 19 февраль сонида эълон қилинган бошқотирма жавоблари

ЭНИГА: 3.Нам. 7.Ғоз. 10.Ғўла. 11.Усмон. 12.Айиқ. 13.Майиз. 16.Анвар. 23.Пирамида. 24.Сартарош. 27.Тўти. 28.Чилчи. 29.Чой. 30.Нива. 33.Оттава. 35.Иззат. 37.Назира. 41.Уйқу. 42.Қош. 43.Зор. 44.Само. 45.Маст. 47.Ом. 48.Армо. 49.Нота. 54.Кратер. 56.Сотти. 57.Сарроф. 61.Осий. 62.Сароб. 63.Хум. 64.Ҳумо. 68.Старт. 69.Кашиш. 74.Таржимон. 75.Гилос. 76.Арпа. 79.Клип. 80.Қоровул. 83.Кактус. 86.Намозшом. 87.Андерсен. 89.Сочқи. 93.Пакки. 97.Алсу. 98.Савдо. 99.Мина. 100.Мум. 101.Рио.

БЎЙИГА: 1.Кўз. 2.Кам. 3.Най. 4.Муз. 5.Омо. 6.Она. 7.Ғов. 8.Зар. 9.Қиш. 14.Асал. 15.Исириқ. 17.Нарвон. 18.Асад. 19.Сирт. 20.Саргузашт. 21.Исо. 22.Қози. 25.Атроф. 26.Қалам. 31.Август. 32.Найсон. 34.Той. 36.Анзират. 38.Илм. 39.Иқбол. 40.Ирмоқ. 46.Арамис. 50.Тарвуз. 51.Укроп. 52.Торонто. 53.Офтоб. 55.Ер. 58.Ан. 59.Нагано. 60.Қуюшқон. 65.Исмил. 66.Икки 67.Ушр. 70.Итака. 71.Эрмитаж. 72.Грегхен. 73.Фауст. 77.Сочма. 78.Паррак. 81.Оқшоқ. 82.Уран. 84.Идда. 88.Опа. 89.Сув. 90.Чим. 91.Исм. 92.....ява. 93.Топ. 94.Кар. 95.Имо. 96.Анд.

Ўзбекистон Республикаси Транспорт прокуратураси Бош Прокурор ўринбосари Рустам Ҳамидовга отаси

ҒУЛОМ ОТАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

В связи с утерей, печать на имя Максумова Октамхан Мирсамуковна

СЧИТАТЬ НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНЫМ

— Қаердан бўлса ҳам замонавий никоҳ либоси топиб берасизлар!

КУЛГИ БЕКАТИ

—Жаноб, мен қизингизни яхши кўриб қолдим!

—Ростданми? Хотиним билан гаплашдингми?

—Ҳа, лекин менга қизингиз кўпроқ ёқиб қолди.

* * *

Бир одам қаттиқ йўталга гирифтор бўлиб, дўстидан дори сўради:

—Сурги ич,— деди ўртоғи.

—Йўталга сургининг нима дахли бор?

—Дахли бор, йўталаётганда хотиржам эмас, сал қўрқиб ва ўйлаброқ йўталасан.

* * *

Габроволик проезддан тушиб, извошчидан сўради:

—Шаҳар марказигача неча пул оласан?

—Икки лев, қани ўтир!

—Раҳмат. Мен неча пул тежашимни билиш учун сўраган-дим.

* * *

Шварценеггер темир-терсак сотиб ўтирган кампирнинг рўпарасига келди-да, бир йўғон арматурани мушакларини бўрттирган ҳолда эгиб, яна кампирнинг ёнига ташлаб, намойишкорона кулиб қўйди.

—Олмасанг нима қиласан эгиб, болам,—дея кампир ранжиган ҳолда арматурани тўғрилаб қўйди.

Turkiston
МУАССИС: «КАМОЛОТ» ЁШЛАР ИЖТИМОИЙ ҲАРАКАТИ

Газета Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитасида № 00012 рақам билан рўйхатдан ўтган.

Босишга топшириш вақти-21.00
Топширилди 21.30
1 2 3 4 5 6

Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2.

Бош муҳаррир: Салим АШУРОВ

Таҳрир ҳайъати: Ботир УБАЙДУЛЛАЕВ, Комил ЮСУПОВ, Аслиддин БОЛИЕВ, Юсуф ЖЎРАЕВ (Бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), Рустам ҚОСИМОВ, Баҳодир МАХСИТОВ, Анвар ЖАББОРОВ, Ислом ҲАМРО, Ғайрат ШОУМАРОВ, Авазхон СОДИҚОВ, Насриддин МУҲАММАДИЕВ, Шоазим МИНОВАРОВ, Ғаффор ҲОТАМОВ, Абдуғани ЖУМАЕВ

Вилоят мухбирлари:
Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятлари бўйича — Термизда: 8-37-622 — 3-53-88
Бухоро ва Навоий вилоятлари бўйича — Бухорода: 8-36-52 — 23-37-44
Сирдарё, Жиззах ва Тошкент вилоятлари бўйича — Гулистонда: 8-36-72 — 24-02-86
Фарғона, Андижон вилоятлари бўйича — Фарғонада: 8-37-32 — 24-54-61
Самарқанд вилояти бўйича — Самарқандда: 8-36-62 — 34-43-89
Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти бўйича — Урганчда: 8-362-22 — 7-45-22
Наманган вилояти бўйича — Наманганда: 8-36-922 — 6-10-70

Манзилимиз: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32.
Телефонлар: 133-95-97, Реклама бўлими: (3712) 133-79-69

Таҳририятга юборилган материаллар қайтарилмайди.
Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.

Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Буюртма Г. — 31 10. Адади-8428

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди

Навбатчи муҳаррир: Воҳид БОЙМУРОДОВ
Саҳифаловчи: Нодирбек ОРТИҚОВ